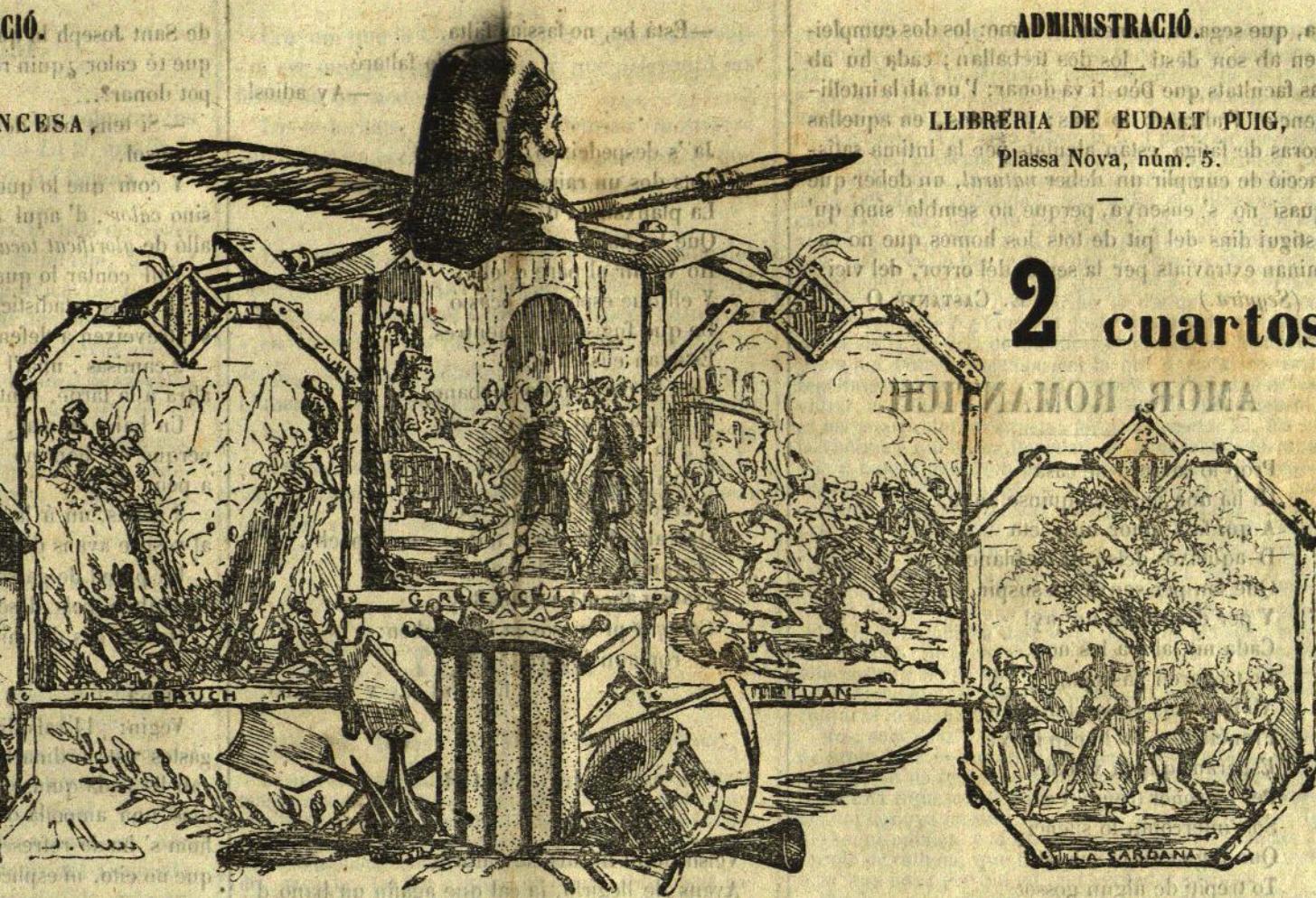

DIRECCIÓN Y REDACCIÓN.

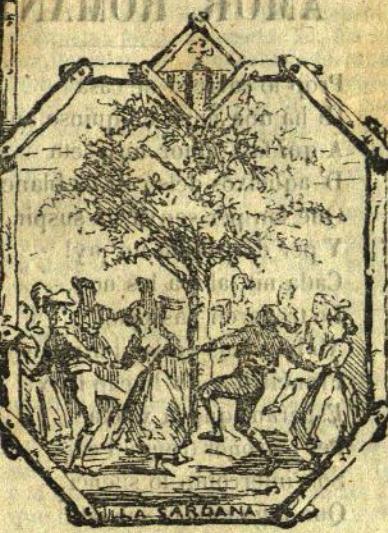
CARRER DE LA PRINCESA,

número 4, pis 2.

2 cuartos

2 cuartos

ANUNCIS

A PREUS

EQUITATIUS.

LA BARRETINA.

SEMMANARI POPULAR.

SUMARI

DE LAS MATERIAS QUE CONTÉ AQUEST NÚMERO.

Ciencias morals. *Una idea de progrés*, per E. Castanyé Q.—
Amor romàntich, per Emilio Coca y Collado.—*La calor*,
per Antonet Serra.—*La dona*, per Joseph Hutesa.—
Rum, Rum, per F.—Teatres, per Z. de V.—*Acudits*, per
S. Alsina.—Xaradas, per Un enlutat.—*Geroglífich*.—
FOLLETÍ. *Las Joyas de la Roser*, per Guadalupe Cortés
Wighlen.

CIENCIAS MORALES.

UNA IDEA DE PROGRÉS.

I.

De tots los sers que viuen en la naturalesa, l' home es lo privilegiat per la Providència, l' home qu' es intelligent mes que tots, l' home que com cap mes es pensador, l' home, que té en si los gèrmens fecunts del saber y de la virtut.

Tant à la naturalesa com à la creació, la presideix ell en son trono de glòria, estudiantla, penetrantla en sos mes profunts arcanos, investigantla ab fatigosos experiments las propietats que en si té, ab lo fi únic, —lo fi laudable,—de convertirlo en utilitat pera ell, utilitat à que convergeix la tendència característica de son esperit, per disposició misteriosa, —al temps que sabia,—del Sér que presideix la marxa progressiva, triunfal, de

aquest conjunt de homes anomenat: humanitat; incansable per descobrir, pera ilustrarse ab coneixements cada vegada mes profitosos.

En la gradació dels segles, los fets que constitueixen lo passat, —fets que consigna en sas planas lo llibre etern de la història, compendi de totes las evolucions de la humanitat, de totes las peripècias de la vida civil, mirall en que's refleja la llum unes vegadas fosca, altres clara, de las antigüas civilisacions; bé nos ensenyen aqueixa tendència à buscar sempre la llum vivificant de aqueixa estrella salvadora, —la veritat, —llum disseminada per totes parts, llum que amagada dins de la naturalesa, ab l' esperit investigador, ab lo treball constant de la intelligència, surt esplendorosa pera dissipar maravillosament la foscor de la ignorància.

En los primers jorns de la vida, —en las edats primeras, —l' home, devant de la llum divina que aclaria son esperit, comprengué, al sentir las primeras necessitats, que aquella terra que res en son exterior tenia, res tindria sense lo treball à que condemnà sa rassa lo haber prevaricat la primera dona; l'ey, per altra part, saludabla per que l' enobleix, y li dona una ocupació que satisfà son esperit que camina sempre cap à la utilitat.

Treballant va procurar-se viandas pera alimentar-se, vestit ab que preservar-se l' cos de las daninyas influencies dels agents atmosfèrichs, y casa pera no viurer errant y en perill continuat, los efectes de sa propietat, adquirida ab lo suor del seu rostre.

Treballant va anar coneixent y desarrollant las propietats de que Dèu dota la naturalesa pera provehir las necessitats seues, ab l' empleo de sas

facultats, facultats especials en ell per que es l' únic sér fet à imatge seu, facultats intel·lectuals, morals y físicas.

Treballant va vèncer los obstacles ab que va haber de lluytar per ferse mereixedor de ser expulsat del Paradís de deliciosos encants, lo Eden diví en lo qual vegé lo primer home, per primera vegada, amaneixer lo sol de la vida; treball que l' regenera, que l' eleva en saber y en virtut, que l' fa digne y felis, y li fa coneixer quant es lo poder y lo saber del Dèu que crea tant gran obra, obra tant inmensa, y tant plena de maravellas y riquesas.

Per això la llei del treball es tant santa, perque cumpreix l' home ab ella son destí; perque ab ella obra pas à la virtut, desterrant los vics de la indolència, que porta per acompañament indispensable la plaga de totes las passions que l' embruteixen, perque l' fan sensual y lo privan de pensar; perque sense lo treball no es útil als demés homes, puig ab ells no contribueix à cultivar la obra de Dèu, que desde que fou creada, l' ha anat cultivant pera tréurerli lo fruit que es la herència de la humanitat; per que ab ella, en fi, practiqui l' home lo precepte evangèlic, fonament robust de la verdadera moral, *aymarás al próxim com à tú mateix*.

Los sabi que vetlla nits enteras cultivant la ciència pera enriquirla ab sos descobriments, es útil à la humanitat, fa lo degut ús de las dots que li donà la Providència; així ho es també lo llaurador, per exemple, que desde que amaneix lo sol fins à que s' pon, prepara la terra pera rebrer lo gràs de blat que en son laboratori misteriós, fa naixer la espí-

ga, que segada, alimenta el home: los dos cumplen ab son destí, los dos treballan; cada hu ab las facultats que Dèu li va donar; l'un ab la intelligença; l'altra ab lo bras; y 'ls dos, en aquellas horas de fatiga, estan alentats per la intima satisfacció de cumplir un deber natural, un deber que quasi no s'ensenya, porque no sembla sino qu'estigui dins del pit de tots los homes que no caminan extraviats per la senda del error, del vici.

(Seguirà.)

E. CASTANYÉ Q.

AMOR ROMANTICH.

Prop lo carreró de casa
Hi há una nena de quinse anys,
A qui fa l'amor un poeta
D' aqueixos dels cabells blanxs,
Que fan per senya un suspir
Y per despedida uu jay!
Cada nit, allá a las nou,
Lo trobareu passejant
Ab las mans en las butxacas
Frenéтиch y ab lo cap baix;
Esperant que la xicota
Pel balconet tregui'l cap.
Sols interromp lo silenci,
Que regna en la soletat,
To trepitj de algun gossot
Que está algun os roseant.
En los recons del carrer,—
Y 'ls marramaus d' algun gat
Que saltant de reixa en reixa
Deu buscá als altres companys.
Deixant correr tot aixó,
Y tornant de nou al cas,
Se sent qu' obren un balcó
Decantantsi un rostre flach,
Y groch... com si ses molts días
Que calent no hagués tastat.
Fa un suspir, y li contesta
Lo trovador ab un jay!
Un ay! d' aquells qu' un ignora
Si són de amor ó de fam:
Ja s' hi acosta, y com qu' es moda
Ara parla en castellà,
Li diu cobrant alegría
Y posantse 'ls lentes blaus:
—A dios cabeza de luna
Hermosa huri, bella flor,
Qué tiénes que estas tan triste?
Di, ¿que te pasa, mi amor?
—Ay Juquitu estich molt trista,
Y sento dintre mon cor
Una escalfor que 'm abrassa,
Com lo sol crema a una flor.
Lo pare sab que 'ns veyem
Y 'm priva d' anar per tot,
Volguentme tanca a un col·legi
Eix més, a tota pensió.
Y com ho farem per veurens
Si 'm tancan?
—Lo quieres?...
—No!
Primer morir set vegadas
Que trencar las relacions.
Qué pensas fer?
—Partiremos.
—Partirem? Si prou, ja hont?...
—A casa de mi nodriza.
—Qu' es molt lluny?
—No, cerca al Clot.
—Ay! ja quina hora, estimat?
—Mañana a la hora de hoy.

—Està be, no fassias falta.

—No faltaré.

—Ay adios!

Ja s' despedeixen, tirantse
Tots dos un raig de petons.
La planxadora d' abaxi,
Que ho havia escoltat tot,
Ho va dir al pare d' ella;
Y ell que espera la ocasió
De que fugissin, y mentres
Estavan ells en aixó,
Surta lo pare ab dos urbanos,
Y fa agafar al xicot.
Y à la noya l' endemà
La va posar à pensió.
Y crech si no m' equivoco
Que al cap de poch temps, molt poch,
Se van trobar à despesa,
¿Sabeu ahont? à Sant Boy.
Con qué promeses ja ho veuen:
Lo romantich porta aixó.

EMILIO COCA Y COLLADO.

LA CALOR.

Velshi aquí un article calorós.

Avans de llegirlo, ja cal que agafin un bano d'aquestos que ven en Lopez, y que s'fassin dar un vas d'aigua ben fresca, que sigui, si pot ser, de la font de la Portaferrissa.

Jo, al menys, aquestas precaucions he pres avans de comensar à escriurer, porque ¿qué's pensan que fa poca calor?...

Ara afegirintse vostés: si jo per' escriurer he tingut de pendrer tantas precaucions refreshants, ¿qué tal haurán de fer vostés pera llegirmee?... tot es hu llegir ó escriurer....

Encara hi ha qui desitja l'estiu y diu mal del hivern!....

Oh! l'estiu! diuhen los poetas, que hermos es, que delicios se presenta, ab aquellas matinadas, ab aquellas floretas, ab lo cantor dels auçellets... Oh benehit sia l'estiu!

Ja 'n podem tirar un tros à l'olla.
Si se 'n van al lit, —uf! treyeume d' aquí aquesta flassada y l'cobrellit, que ab lo llençol encara 'n finch massa... —Si volen dormir, no poden, porque mosca d' aquí, mosquit d' allí, pussa per aquest cantó... Oh delicios estiu!... Y això si no s' ofegan ab lo balcó tançat y no s'han de llevar a obrirlo.

Y de dia? de dia sí que dona gust.
Sempre suant, habentse de mudar la camisa à cada segon, gastantse un potossi entre gelats y altres refreshants, habent de pendrer lo sol si 's plau per forsa, habent d' anar a pendrer banys, rentantse continuament.... Vamos, que diguin lo que vulguin que no hi ha com l'estiu....

No se 'n anirán al diable los señors poetas ab lo seu poétich estiu? De bona gana 'ls portaria a la platja de Sant Bertran. Potser devant d' aquell espectacle d' homens esbusegant, se tornarijan un poch prosaichs.

Molts diuhen que 'ls agrada mes l'estiu que l'hivern, porque quan aquest impera no saben fer altra cosa que tremolar.

A 'n aquestos jo 'ls contestaré que si ells tremolant quan fa fred—cosa que no te res de particular, —jo tremolo tant sols al pensar que s'acosta la calor,—cosa que si te moltissim de particular.

Encara una altra cosa à favor meu.
Quan algú té fred, se li pot dir allo de la capa

de Sant Joseph lo qual ja es un consol; pero, pel què té calor ¿quin refrá hi ha? ¿quin consol se li pot donar?...

—Si tens mals de caps, passatels, —velshi aquí i consol.

Y com que lo que 's te no son mals de caps, sino calor, d'aquí que la resposta vingui à ser allo de glorificat toca à matinas.

Vull contar lo que 'm costa la calor; à veurer si ab datus estadístichs, axafa la guitarra als que s'atreveixen à defensarla:

2 camisas, una 'l demati aixis que 'm llevo y l'altra à la tarda, rentar y planxar. 2 rals.

Un bany de mar, comanthi cotxe, perque un hom no hi ha pas d'anar à peu.

2 gelats, un à la tarda y un altre al vespre avans d'anar à retiro. 4 "

Un parell de gasseosas que sempre hi cauhen pels descuidats. 2 "

Dos parells de mitxons, al menos. 1 "

Suma. 11 "

Vegin: 11 rals diaris! Y encara no hi contó los gastos extraordinaris, tals com lo ferme tallà 'ls cabells cada quinse dias, gastar cada vuit ó nou dias una ampolla d' esperit de nitre perque un hom s'ha de refrescar, —y altres y altres y altres que no cito, ni esplico, ni conto, ni detallo, ni concreto, ni numero, perque à n'á mi, francament, no m' agrada enrahonar en ya, ni gastar paper escribind coses inútils, ni emplear lo temps que necessito pera altres coses molt importants, ni... ni... ni... ¡Us quina calor! deixemo correr.

Prenemho ab catxasa, perque 'ls acaloraments no son bons y à peril de pendrir mal.

La calamitat, com diu aquell, ja la tenim à sobra.

Jo sò epanyol y ja estich fet à tot, ab això que tingui una mica, ó be un tros y tot de calor que hi fa?

Que haya un cadaver mas que importa al mundo? com deya aquell bon home de Espronceda....

Que vinga la calor, que si Dèu vol, ja vindrà 'l fred y allavorás 'm podré venjar dels que 'l malenixen y desitjan tant sols lo estat present de cosas. No voldria sino que lo Rey de las neus deposités un papallonet en cada nas, y en cada aurella de tots sos detractors.

Ventura tenen de la meua pobreta Barretina que si Dèu vol, 'ls ajudará à passar lo fred y à fer los menos dolorosos sos efectes, aixis com ara 'm fa menos dolorosos à mi los efectes de la calor.

ANTONET SERRA.

LA DONA.

SONET.

—«¿Que es la dona?...»—Responen mils à una Sens que cap d' ells acerti ni consoni:

—Es del home un inútil patrimoni;

Es la roda, 'l baixell de la fortuna.

Uns diuhen qu' es mudable com la lluna;

Molts ab negres pincells y ab veu que troni

La pintan jay! mes lletxa que un dimoni...

Y altres xillan que es dolsa com la pruna.

No falta qui ha jurat que es una mona;

Jo coneéhi qui sosté que 'l seu nom pàsma;

Mes cap d' ells té rahó, cap d' ells consona.

—Y donchs, que será ella? una fantasma?—

—Oh ca! no res d' aixó; perque la dona,

Mirensela ben bé: es un catalaplasma.

Sabadell.

JOSEPH HUTESA.

RUM, RUM.

Causas independents de la nostra voluntat 'ns privan de publicar lo article titulat *La fe*, que ja fa temps 'ns va remetren la senyora D.ª Regina d'^a A.

Hem rebut un llibret que baix lo títol de *Sistema métrich decimal al alcans de tothom*, ha vist la llum en la Bisbal y ha sigut publicat per la cada dia mes acreditada casa editorial de don Antoni de Torres. Lo llibre es escrit en català y devut als seyyors Golfin y Carreras. Es utilissim, desarrollat ab un bon y sensill sistema y va precedit d' un prólech encaminat a desvaneixer la repugnancia que alguns solen tenir pera adoptar lo nou sistema. Recomenem donchs eix llibre, y lo recomenem ab gust.

La simpática y distinguida primera actris donya Agna Alfonso de Puig, ha sigut contratada per la empresa del teatre del Odeon.

A fi de donar tot lo lluïment possible á las próximas festas de la Mare de Déu de la Mercé,—nossa patrona,—sabem que 'ls vehins dels barris del carrer Ample y Dormitori de S. Francesch, pensan celebrar dita diada ab varias diversions, figurant entre elles, diferents balls catalans, com son: *Sardanas llargues* y *'l Tira bou*, propis del Ampurdá, tocats ab los instruments característichs del pais.

Celebrem moltissim que en la capital del Principat se vegin tals diversions que sens dupte li valdrían mes que no pas lo espectacle repugnant y bárbaro dels Toros.

¿Perqué no hem de seguir l' exemple de nostres germanos les Valencians y Zaragozzans que saben celebrar sos patronos ab grans festas?

PTICHIA
Creyem que la segona ciutat d' Espanya no voldrá ser menys que aquellas, y que celebrarà sos festes de un modo digno.

Las autoritats, per sa part, deurian mostrarse animadas en eix sentit fent de sa part tot lo que poguessen a fi d' atrauver forsa forasters.

Lo dissapte passat s' inaugurarà la temporada del teatre Romea; lo que mes atreya la atenció del públic era la loa que expresament pera aquell dia y en memoria del malograt Romea, escrigué lo distingit literato y colaborador nostre, don Antoni Llaberia. La representació se ya ressentir molt de la falta d' ensaig, mes no per ço se va deixar de veurer lo no escàs mérit literari de la loa. Sols hi varem notar poch coneixement del teatre. L' autor es jove, y no té això res de particular.

F.

TEATRES.

PRINCIPAL: HAYDEE.—LICEO: COMPANYA JAPONESA.

Lo que ara es almirant, en mitj de sos bellas qualitats, tenia un vici, una passió degradant: lo joch. Entregat á tant horribla passió, prompte tocà las consecuències que foren funestas, y tot quant tenia passà de sos mans á las de sos verdaders contraris. Riquesa, bens, fortuna, tot desparagué, tot feu il-lusió, un somni. Mes lo que havia sigut rich, ¿com podia aconsolarse de ser pobre? Lo qui ayans estava acostumat á satisfacer sus necessitats; ¿com podia avenirse ab la miseria? No, això no era possible, perque ell havia nascut pera derrotar, pera gastar, pera ser rich, pera ser felis y no pera viurer pobre y miserabile, sense poder com aquell qui diu, ni menjant solsament. Era precis qu' ell recobres la fortuna qu' havia perdut: era necessari trobar un medi de ser rich.

Prompte l' aconsellà lo geni del mal y prompte fou acceptat lo concell. Si jugant legalment, havia perdut tot

lo que tenia, jugant illegalment, facilment recobraria tot quant havia perdut y encara mes. Pero... y la conciència?... Pero y lo ser pobre eternament?... Ja nos' hi pensa mes, juga, estafa á son contrari, l' arruina, y ell torna á ser rich, opulent. Ja no tindrà que pensar mes en la miseria, ja no serà pobre, ja te'l porvenir assegurat, tot s'eli presenta sonrisent, l' horison es bonich, la felicitat lo busca. Pero quan ja 's creu ser felis, se troba ab la veu de la conciencia que li diu martiritzantlo á cada pas: «Res del que tens es teu!» Lo fill de la teva víctima jau en la miseria!... Y ell que te sentiments nobles, ell qu' es de bon instint, que te l'cor sensible, ¿com ha de poder viurer tranquil? ¿Com pot ser felis si quan vesteix l' uniforme del marin, se diu que no es seu aquell uniforme? ¿Com pot gosar del món lo qu' es la causa de la miseria de un de sos germanos en la terra? ¿Com pot viurer sosegadament lo qui á cada pas està repetintse las paraules i robo y estafa!... No, això no es viurer, es precis recobrar la tranquilitat de la conciencia, es necessari retornar aqueixa fortuna robada. Tu, fill de la víctima a qui ell ha immolat, té aqui tens la fortuna que l' hauria llegat tot pare si eix monstre no li hagués robada. Aixis pensa ell, y aixis ho diu al fill que per cert no es digne de tal sort. Perque aquell a qui l' almirant se proposa protegir y afavorir es un miserable y sols se apodera de un escrit en que confessa son crim y jay de tu! perque ara serás deshonrat per aquell a qui restituixes la fortuna, tothom te senyalara ab lo dit y tots te tindrà per una estafa. Sols un medi tens pera estalviarte la publica deshona: tens una afilada, hermosa, jove, de prendas envejables; donchs be: aquella vibora sent per ella una passió brutal, l' ambició li aconsella també que 's casi ab ella. Dónali per esposa y recobràs lo document que 't pot perdre.

Mes, com anar á proposar això á n' aquell que acaba de probar qu' es honrat? Com anar á fer semblant ofensa al home de rectas costums que no vivia felis perque tenia una riquesa que no li perteneixia? No, y mil voltas no; la noya no sera sacrificada: vinga mil voltas, la deshona pública y la difamació, vinga mil vegadas l' oprobri de tothom, que mes que tot això val lo no sacrificar una noya per qui ell sent verdader carinyo.

Haydee—dama de gran posició,—ha sabut la infamia y resolt protegir al almirant. No es possible que la virtut siga escaruida, no potser que aquell home en paga de la acció heroica y eminentemente cristiana, trobi la publica vergonya y lo cruel oprobri. Tú qu' ambicionas tressors y títols, tú que desitjas ocupar un lloc elevat en lo món, tú que tens desenfrenada la ambició, vina, aquí tens una víctima disposada á sacrificarse, aquí tens una esposa com tu desitjas, una gran dama, d' elevada alcurnia, y de riquesas considerables. Més ans de titularte son espòs has de fer entrega del paper que tens escrit,

— 116 —

era molt digne, es de aquí que no havia contret amistat.

Tenia moltes relacions com qui diu de ofici, se tractava ab molta gent y era coneugut de molts; pero no havia adquirit cap amich. Continuava passant la vida de familia y totas sus afecions se reduhian a sos tres fills y á Bernat.

No obstant, ocorregué un cas que li feu coneixer á fondo una naturalesa generosa, en un de sos coneugs qu' may li havia fixat prou la atenció.

Era aquell un francés que de temporada en temporada apaixià en la vila y feya cap de dues collas de serradors dels que aprofitaban las pollas y pollancras de las boras del riu, pera convertirlas en vigas y taulons.

Al principi, en Miquel, que tal era lo nom del francés, feya prop del riu son ofici com cualsevol deis altres trevalladors y en quant havian ja preparat lo número de pessas que necessitava se las emportava á vendre fent aixis al mateix temps de industrial y comerciant.

Pero corrent lo temps, las humitats del riu li ocasionaren un dolor reumàtic que l' privà absolutament, apesar de no ser vell, de dedicarse á los trevalls de forsa. Ab tot y això no abandonà lo negossi y continuà dirigint las collas y encargants se per son compte de la venta de la fusta.

Aquest francés proposà cert dia á en Mateu si volia interessar en unas carbonadas que havian de ferse en uns boscos de la part de Raminyó. Fou acceptada la proposició y en lo negoci s' hi guanya alguna cosa.

De aquí vingué la coneixensa. Despres feren autres negocis plegats, ja de compte y mitat, ja en altres proporcions segons do que respectivament hi posavan, y sempre quedaren contents l' un del altre; pero sense passar de aqui.

Un dia, era poch despresa de la brema, en Mateu se trovà que li vencia un debitori que de part de preu de una pessa de ter-

— 113 —

Forma las enredaderas de llargarudas y flebles branques que se enroscan en lo arbre del cor; lo rodeja ab falagueras y enganyoses abrassadas; lo cubreix de un mantell de verdes fullas y li dona per un moment apariencia mes poética y agradable.

Després se enroscà y estreny, com las serpents del desert al ser presa en pesca grossa, apreta al pobre presoner y losa sangrar, tallantli y destruint las fonts de vida y consol.

Lo pobre cor se queixa, derrama fel y llàgrimas, se embuteix y mor per tot lo que sia sufriment.

Aixis las veureu á algunas de apariencia tranquila y resignada esgrogneixésser de dia en dia, víctimas santos y mudas de sus penas.

Los homes, sense desconeixer que en un principi son tant sensibles com nosaltres y tant capassos de experimentar grans dolors, tenen mil medis de disminuir sos efectes.

La distracció continua en que se trovan, los amichs y companys ab qui se tractan á totas horas, la ocupació constant dels travalls mentals, la febrosa activitat que posan en sos negocis, son altres tants enemichs del tedi y del desconsol.

La exitació de sos sentiments desapareix ofegada per las mil y mil exitacions que sa vida agitada li proporciona.

Per això no es de estranyar que Mateu, á pesar del recor fidel que conservava de sa esposa, tornés als pochs mesos de sa mort á una situació normal y tranquila; y que se dediqués á sos negocis, ab tant afany y ordre com si res hagués sucedit.

Tal volta expressament ho feya pera ofegar son dolor. Y si conservava serena sa fisonomia, després de recobrar los colors y semblant agradable que li havian per alguns dias quitat los disgustos, pot ser, dihem, era perque coneixia que una de las obligacions que tenia envers lo mon es la de no passejar per

en que consta la culpabilitat del que s'ha arrepentit de son crim y del que hi posa remey. «Com no ha d'accedir à n' això l' ambiciós que per altra part veu la firmesa del almirant? Ja tot està arreglat, ell farà entrega del document, Haydée serà sa esposa, la pupila quedará lliure y sobre tot la reputació del almirant seguirà en tant bon lloch com avans. Aixis quedaria arreglat tot, si un desafio no posés fi à la existència del miserabl ambiciós,

Així petita ressenya queda redut l' argument qu' hem esplicat en globo y a grans rasgos. Aubert ha compres perfectament les situacions de l'òpera, y qui no sapigues l' argument quasi estem per dir que ab la música l' endevinaria. En lo final del primer acte, per exemple, no cal preguntar si lo que canta lo tenor es un deliri, puig la música per si sola ho està dient. Es inespllicable la agradable impressió que causa aquesta òpera.

Dufrenne la interpreta y està à gran altura en tots los actes, sobre tot en lo citat del primer, y en l' aria corejada y en lo gran duo del tercer. Ha compres lo personatge que està representant y à cada pas en dona probas. La senyora Dupuy no està à la altura acostumada y no ha correspondit de molt à las nostres esperances. Es que la partitura no es per ella? Podrà ser qu' ella ho cregui així y que fiada tal volta en això,—la canti de mala gana; pero en tal cas ns permeterà à nosaltres que som sos admiradors, que li fem present que pateix una petita equivocació, puig que ó molt poch hi entenem ó l'òpera Haydée es també del repertori. Perque no canta totes las pessas com l' aria corejada o barcarola del segon acte? Perque en lo duo del tercer no s' ha de recordar de lo gran qu' està en lo duo dels Mousquetaires? Per altra part, lo públich coneix que l'òpera no es cantada ab afició y dona probas de disgust als com las que va donar l'últim diumènre, probas que nosaltres lamentem y reprobem, ja que à Mad. Dupuy se la deu respectar com a artista de merit y com a senyora. Mad. Faivre y l'baix secundaren bastant bé. Los coros fallats d'ensaig. L' orquesta molt y molt millorable.

Los Japonesos atrauen la atenció del públich, y ab raho. Per mes que no s'han partidaris d' aquesta llei d' espectacles, no per co hem de deixar de reconèixer lo merit allí ahont sigui, y hem de confessar ab ingenuitat que los exercicis que fan los Japonesos son per demés sorprendents. Pochs gimnàstas hi ha que coneguin tant be com ells las lleys del equilibri. La sort del equilibri de las tres escàlas y de la corda fluixa son per nosaltres las que se n' portan la palma.

Z. de V.

— 414 —

«I mitj dels indiferents una cara macilenta en que s' retrate la desesperació ó lo disgust.

Ja hem tingut ocasió de fer notar que en Mateu era home de un caràcter actiu y emprendedor.

La gent de aquell temps, y sobre tot los pagesos, era gent molt sentada y reposada. No calia parlarlos de negocis arriscats, ni posantlos per devant lo tentador esqué de un guany extraordinari. No volian saberhi res, puig estaven molt aferrats à lo que diu lo ditxo: que val mes lo auzell de la gavia que tots los que volan per l' bosch,—y hu creyan aixís com si fos article de fé.

Ningú de ells tenia empenyo en adelantar gastos pera fer millors ó perfeccionar lo cultiu, ans b' feyan gala de ser estrictes observadors de la rutina que ls havian ensenyat los vells, y de ella ningú ls podia treurer ni à bastonadas.

Era la societat de llavoras lo extrem oposat de la de avuy en dia. Tothom tenia son lloch senyalat y ningú volia morir mes alt ni mes baix de lo que havia nascut.

Qui podrá dir si era millor aquell marasme que lo vertiginós torbellí é insaciabile ansia de moviment que avuy agita à vells y jovens?

Es lo cert que llavoras lo objecte de tothom se reduïa à conservarse. Aixis estava en lo sentiment general, aixis ho predica la iglesia y aixis ho aconsellavan aquellas personas que passavan per il-lustrades, y ho eran efectivament comparadas ab los demés.

Al pajés, donchs, li quedaven molts horas vagariyas després de haver complert las obligacions. Courreava sos camps exactament de la mateixa manera que ho havia vist fer à son pare y à son avi, sense obrir un solch de més, ni tirarbi una carretada de fems menos; segava y bremava à son temps, pagant religiosament lo delme y la primicia; sostenia un ó dos

ACUDITS.

— Aparteus hereu, deyan à un pobre que demandava caritat.

En un grup de gent hi havia un pillet que volia fer de las sevas, y un senyò que ho nota li digué:

— Què buscas noy, que tant palpas?

— Res, li respondé à tall de poca vergonya; què vol que busqui la perduda.

— Vegi de darmel lo que 'm deu.

— Vol dir dels quatre duros?...

— Es clar.

— Té rahó, home, te rahó: dels quatre duros dech darli las gracies.

— Tantas de gracies, senyor Quim.

Un menstral y un senyor disputavan devant d' altres.

— Bruto, insolent, deya 'l senyor.

— Pelacanyas, responia 'l menstral, tant que fa 'l maco y si molt convé no d'ú sobre un xavo. 'L senyor 's tornà vermell, pero 's ficà ma à la butxaca y 's tregué varias pessetas y alguna moneda d' or, y digué:

— Encara tinc quatre rals per tirarlos á la cara.

— Ho veuenen senyors, com es veritat 'l que 'ls deya? No veuenen com no porta cap xavo á sobre?

SIMON ALSINA.

Solució à las xaradas del número passat.

Ca-fé.—Pa-lles-so.

Solució al geroglífich del número passat.

Per mes que 's vesteixi de seda, la mona mona se queda.

XARADAS.

Ja que tant primera 'm costa poder veure' à lo meu tot li faré una pruna y teresa sent ja tant fort mon amor.

Si puch lográ,—com desitjo que fassi elecle en son cor arrivant à la dos, teresa del amor, collire 'l tot.

Si jo estigués ben primera o segona,—qu' es igual,—y tingües la dos y prima menos tres, quatre qu' està: compraria lo meu tot que molta falta me fa, puig per depressa que vagi, quasi be sempre faig tart.

UN ENLUTAT.

GEROGLÍFICH.

Estima al proxim com à tu mateix. S.

Las solucions se donaran en lo número de dissapte.

CORRESPONDENCIA DE LA BARRETINA.

J. B. Barcelona. La publicaré, però tardaré, tinc mes de 200 xaradas para publicar.—P. S. Id. Lo mateix li dich.—R. B. Un català. Id. Qualsevol aria que vulguis, ja ho sab.—F. de S. Calella. La poesia pera la corona fúnebre no m' ha agratit; l' altra si y la publicaré. Ja he rebut lo drama y 'l llegiré.—J. X. P. La Bisbal. Publicaré las xaradas però tardare molt, puig no tinc mes de 200 al devant. Va endevinar las xaradas y no 'l geroglífich.—J. B. P. Barcelona. No puch publicar la seva poesia.—M. A. Id. Publicaré 'l que V. m' envia.—M. del A. Sabadell. Tardaré a publicar per las molitas xaradas y geroglífichs que tinc rebuts.—Un d' Arenys. «Com vol que 'u arregli si tinc mes de 200 xaradas... Es impossible poder acontentar a tothom, y això qu' en publico dos en cada número, en lloch de una que avans ne publicava.—M. M. C. Arenys de Mar. Ho publicaré avial.—E. G. Reus. No puch publicar la seva poesia. Si vol lo meu diari ja 'l trobarà en una de las llibreries d' aquesta ciutat.—A. V. Girona. La publicaré.—E. C. C. Barcelona. No m' han agratit y ho sento.—F. P. M. Id. No li puch publicar.—E. C. M. Id. Aquell article l' haig de llegir ab mes detenció y si m' agrada surtirà à la major brevetat. Si no m' agrada li jiré per medi de un suell.—I. E. T. Vilanova. Ja ho publicaré però tardaré una mica.—P. M. M. Barcelona. Ho ha endevinat. Sobre allò que 'm pregunta no li puch contestar res encara.—Jinestrets. Id. Ho ha endevinat tot. No puch publica 'ls cantars.—J. M. V. C. Arenys de Mar. Publicaré la xarada quan li toqui 'l torn. Tardaré alguns dies. Ho ha endevinat tot.—Aprenent. Id. Tambe ho ha endevinat.

DIRECTOR: D. ANTON SERRA.

Editor responsable: D. FRANCISCO ALFONSO.

Estampa de EL PORVENIR, à carrech J. Medina Tallers, 53.—1885

— 415 —

plets que havien comensat los passats y que encara podian durar per vida de hereus; y en quant venia la ocasió de arreplegar alguna groga de perruca la enfonsava en un racó ahont ja may mes la toqués la llum del sol.

Pero à n' Mateu no li bastava aquesta vida tranquila. Tenia en si lo esperit del negossi y trovava molt mal fet que se enterressen los diners en un lloch ahont era visible que no podian grillar. Pensava que, sobrant temps, no era prudent perdrelo en la ociositat y que valia mes arriscar alguna cosa y fer per endevant algun sacrifici, ab tal de que després hi correspongués la ganancia.

Per això ja avans de enviudar y majorment després de la seva dona, no se contentava ab dedicarse à lo cultiu de las terres, que menava ab molts cuidados é intel·ligencia, llansantse à proves de coureu desconegudas y exitant sonrisas compasivas dels altres cultivadors; sino que ademés estava sempre disposat à empender nous negossis, ja fossen de bestias que havent passat lo estiu en la montanya, venian à engraxirse durant los frets en los prats y deveses pel plà, ja en lo establiment de algun moli fariner ó molina serradora que ab m'orsa forsada y facultat privativa conserva algun senyor ó lo mateix Real Patrimoni.

Per mes que los vehins de Hostalrich suposessent que lo sistema de Mateu era molt dolent y que solsament podia esperar d' ell un dalt à baix que produbis la seva ruina, los succeso, se empenyavan en no darlos la rahó, puig los negossis de aquell continuavan marxant vent en popa y donantli los millors resultats.

Ab motiu de aqueixas negociacions en Mateu feu moltes conveixences; pero com apesar de son caràcter franch, obert y bondadós no era home que entregués son cor al primer que se presentava, sense haverse avans convensut de que n'